

Отже, 3D-друк має дві основні характеристики, які заохочують ентузіастів називати його «зеленою» технологією. По-перше, багато систем 3D-друку утворюють дуже мало відходів, на відміну від традиційних технологій виробництва, таких як лиття під тиском, лиття, штампування та різання. По-друге, 3D-принтери в будинках, магазинах і громадських центрах можуть використовувати цифровий дизайн для створення продуктів на місці, зменшуючи потребу в доставці продукції кінцевому користувачеві.

Однак кількісний аналіз екологічної ефективності 3D-друку обмежений. Багато з них зосереджуються лише на енергії, що використовується у виробництві, а не на впливі видобутку сировини, використання самого продукту чи утилізації відходів.

Список використаних джерел

1. В Італії на 3D-принтерах надрукували екологічне житло з ґрунту та води. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/city/city-news/310295-v-italiyi-na-3d-printerah-nadrukuvali-ekologichne-zhitlo-z-gruntu-ta-vodi> (дата звернення 15.05.2022)
2. Вони вже друкують удома, бомбосховища та навіть ракети. Як 3D-принтери змінюють світ та Україну. URL: <https://www.epravda.com.ua/rus/publications/2021/10/20/678850/> (дата звернення 15.05.2022)
3. Японські вчені розробили гібридний екологічний метод 3D-друку. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3113314-aponski-vceni-rozrobili-gibridnij-ekologichniy-metod-3ddruku.html> (дата звернення 15.05.2022)

ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ ТА САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ ПРИ ВИГОТОВЛЕННІ ДЕКОРАТИВНИХ ВИРОБІВ

Нечипоренко Інна Олександрівна

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Анотація. У статті розглядається питання важливості дотримання правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог при виготовленні декоративних виробів. Визначено основні вимоги щодо їх дотримання, розглянуто вимоги безпеки роботи з тканиною, правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги під час виконання ручних та машинних швейних робіт.

Ключові слова: здобувачі освіти, навчальний процес, техніка безпеки, санітарно-гігієнічні вимоги, декоративний виріб.

Навчання здобувачів освіти на факультеті технологій та дизайну передбачає опанування за різними спеціальностями різних освітніх компонентів, у процесі вивчення яких студенти на лабораторних та практичних заняттях виготовляють декоративні вироби. Для успішного й ефективного процесу навчання необхідно забезпечити належні умови для нормальної життєдіяльності студента, оптимального функціонування фізіологічних процесів, які є важливою передумовою психічної діяльності особистості. Зокрема, на заняттях під керівництвом викладачів мають бути забезпечені відповідні санітарно-гігієнічні умови: оптимальний повітряний режим, достатнє освітлення, чергування різних видів навчальної діяльності.

Аналіз літературних джерел показав, що правила техніки безпеки та санітарно-гігієнічні вимоги розкрито у дослідженнях А. Гесевої, Г. Гогіташвілі [2], В. Зацарного, К. Ткачука [3], А. Цини та інших.

Метою статті є характеристика основних вимог, щодо дотримання здобувачами освіти правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог при виготовленні у навчальному процесі декоративних виробів.

Потрібно відмітити, що існує ряд загальних санітарно-гігієнічних вимог до навчально-виробничих майстерень, вимог щодо дотримання студентами техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог при виготовленні декоративних виробів [1].

Зупинимось детальніше на загальних вимогах безпеки роботи з тканиною. Так, до роботи з тканиною допускаються студенти, які отримали інструктаж на робочому місці, опанували безпечні прийоми праці та засвоїли вимоги інструкції; робоче місце слід організувати так, щоб виключити будь-яку можливість травмування; працювати несправними інструментами заборонено.

При виготовлення декоративних виробів з текстильних матеріалів на початку роботи потрібно одягнути спецодяг (халат чи фартух), зав'язати волосся косинкою чи стрічкою; приготувати робоче місце залежно від виду робіт (розкрій, ручна обробка); перевірити справність та гостроту ножиць.

Санітарно-гігієнічні вимоги при роботі передбачають дотримання ряду правил: під час виконання роботи з тканиною не слід торкатися грудьми до краю столу; сильно нахилитися над столом; сидіти необхідно прямо; лікті повинні знаходитися на відстані 10 см від столу; ноги повинні опиратися на перекладину, підставку, – так працювати зручніше.

Важливо дотримуватись вимог безпеки під час роботи з голками і шпильками: то потрібно шити з наперстком; вушко голки повинно впирається у наперсток, а гострий кінець – виступати з пальців приблизно на чверть довжини голки; не встромляти голку в тканину чи свій одяг, зберігати голки і шпильки у певному місці (спеціальній коробочці, подушечці та ін.), не залишати їх на робочому місці (столі), у жодному разі не брати голки і шпильки; не використовувати голку замість шпильки; викрійку і тканину прикріплювати гострими кінцями шпильок у напрямку від себе; при ручному шитті не брати нитку довше, ніж 80-90 см.

При роботі з ножицями також дотримуються вимог безпеки: тримати ножиці у визначеному місці; під час роботи уважно стежити за напрямком різця (леза); під час роботи не тримати ножиці лезом угору; не працювати тупими ножицями; не різати ножицями на ходу; не наближатися до товариша під час різання; передавати товаришеві закриті ножиці кільцями вгору (вперед).

Наприкінці практичної діяльності після завершення роботи також дотримуються певних вимог: ножиці скласти у спеціально відведене місце; голки здати для зберігання викладачу; привести у порядок своє робоче місце.

Вимог безпеки в аварійних ситуаціях особливо важливо дотримуватися: якщо відбулося поранення рук чи інших частин тіла, негайно припинити роботу і повідомити викладача. Тому викладач зобов'язаний надати студентові першу медичну допомогу, а у разі потреби викликати фахівців швидкої медичної допомоги.

Таким чином, технологічний процес виготовлення декоративних виробів передбачає обізнаність студентів з правилами техніки безпеки та санітарно-гігієнічними вимогам при виконанні швейних робіт ручним та машинним способом. Дотримання правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог при виготовленні декоративних виробів дає можливість забезпечувати належні умови, які впливають позитивно на їх здоров'я, не погіршують його.

Список використаних джерел

1. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до навчально-виробничих майстерень.
URL: <https://oppb.com.ua/articles/zagalni-sanitarno-gigiyenichni-vymogy-do-navchalno-vyrobnychyh-maysteren>
2. Гогіташвілі Г. Г., Лапін В. М. Основи охорони праці : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2-ге вид. Львів : Нов.світ-2000, 2005. 230 с.
3. Охорона праці та промислова безпека: навч. посібн. / К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Р. В. Сабарно та ін.. Київ : Лібра, 2010. С. 560